

En resa genom odlingsåret

Vad ska vi göra idag?

2024-04-11

- Vilka är Villingen?
- Vad är viktigast för att odla på vintern?
- Odlingssätt på vintern
- Fönsterodling
- Odla utan jord
- Ljus och värme
- Tjuvstarta våren
- Påsjord
- Gödsel
- Täckodling
- Odlingsåret
- Frågestund

VILLINGEN

ANDELSJORDBRUK

VILLINGEN

ANDELSJORDBRUK

Odla utan extraljus på vintern

Fönsterodling

Sorttips

- Gurka: Baby, Hopeline,
Deltastar, Delistar...

- Tomat: Curly Kaley, Venus,
Tiny Tim, Wilma, Mini Bell,
Red Robin...

Odla utan jord - Hydroponi

Du behöver:

- Behållare för vatten/näring
- Hållare för substrat och fröer
- Vatten
- Oorganisk näring
- Fröer

LJUS och
temperatur

Ljus är liv!
Ju varmare desto mer ljus krävs.

Tjuvstarta våren med vinterodling Skörda och så samtidigt!

Kallsädder i växthuset spar plats inomhus!

PÅSJORD - Vad är det?

“Jord på påse består mest av torv plus lite kompost och gödsel, konstgödsel eller organisk, t ex hönsgödsel. Torv är ju en ändlig resurs och egentligen inte så miljövänligt. Det är dock svårt att odla i vanlig jord i krukor — man behöver något som kan hålla kvar näring och vatten som torven kan.”

Källa: FOBO

Om du använder påsjord tänk på:

Tillsätt mer näring under säsongen

Var beredd på att jorden sjunker ihop under

säsongen då torven kommer att förgasas

Mata jorden med organiskt material (gräsclipp,

kompost) nästa säsong för att fortsätta ha en

bra jord.

När ska jag gödsla?

Vår- och grundgödsling

- Någon vecka före sådd
- Stallgödsel, snabbverkande hönskötsgödsel, kompost och även bokashi
- Sommarblommor och grönsaker behöver mer näring

Stödgödsling

- Efter ca 1 månad
- 2-3 gånger under sommaren
- Ej på hösten
- Gräsklipp
- Gödselvatten, algomin
- Kväverikt

Höst

- Inget kvävegödsel
- Fosfor och Kalium
- Höstgödsla inte inför våren
- Organiskt material
- Täck naken jord

Gödsla med?

Naturgödsel:

- Kompost
- Djurspillning (häst, ko, höns)
- Bokashi
- Gräsklipp
- Löv
- Blast från grönsaker
- Halm
- Algomin (mineraler genom alger)
- Blod-, ben- eller hornmjöl
- Sand
- Gammal fin matjord
- Nässelvatten, **N**
- Vallörtsvatten, **P**
- Kiss
- Kaffesump
(Rosor, Pelargonier, Änglatrumpeter, Oleander, Hortensia, Rhododendron, Azalea)
- **Allt organiskt material, utan gifter och sjukdomar**

TÄCKODLING

Kort om TÄCKODLING

I naturen växer det utan att någon gräver, gödslar och vattnar. Det är den metoden som täckodling vill efterlikna!

Jorden täcks med ca 10-20 centimeter tjockt lager organiskt material som till exempel:

- färskt gräsklipp
- trädgårdsavfall
- gammal halm
- löv
- kottar
- halvbrunnen kompost
- ensilage
- rabarberblad
- sjögräs
- spån/flis - behöver kompletteras med kväverikt material

Effekter av TÄCKODLING

- Jorden får kontinuerligt tillskott av mull
- Jorden får extra tillskott av näring då maskar och mikroorganismer frigör näring ur täckmaterialet
- Fler maskar trivs i jorden och luckrar upp den vilket ger en luftigare jord
- Fukten bevaras effektivare än utan täckmaterial
- Ettåriga ogräs får svårare att få fäste - mindre rensning
- Bra gömställen och boplatser för insekter (och sniglar)
- Bli inte förvånad om det dyker upp olika svampar - ett tecken på levande jord!

Odlingsåret

Text ej kursivt = inomhus, *text kursivt = utomhus*

Januari: Kruktomater, kronärtskocka, tidig chili, rotselleri, *morot, spenat, sallat*

Februari: Purjolök, kapkrusbär, fönstergurka, aubergine, *kål i alla former*

Mars: Tomat, örter, lök, broccoli, kålväxter, *bondbönor*

April: Tomatillo, sommarblommor, *betor, mangold, sättlök*

Maj: Gurka, squash, pumpa, melon, *bönor, ärtor, potatis*

Juni: *sallat, salladslök, bönor, majs, ärtor, dill*

Juli: *sallat, kinakål, kålrabbi, rättika, majrova, snabb bladgrönt*

Augusti: *rädisor, majrova, rättika, spenat, bladkål*

September: *rädisa, spenat, sallat, vintersallat*

Oktober: *vitlök, krasse, ärtskott, groddar*

November-december: *morot, sallat, palsternacka, svartrot, dill, spenat, kruktomat, sallat, chili*

Bokashi

Bokashi - kompostera ditt matavfall

Enkelt sätt att göra jord och gödning av matavfall med hjälp av mikroorganismer.

Bokashi-kompost ger jorden nytt liv och medverkar till frodigare växtlighet.

Du behöver bara två lufttäta hinkar samt en behållare med lock under köksbänken och en påse bokashiströ.

Så gör du jord av ditt matavfall:

- Samla dina dagliga hushållsrester i en behållare på/under diskbänken.
- Packa ihop matresterna och strö på bokashiströ i en hink med lufttätt lock, högst en gång/dag.
- Varva vid behov med tidningspapper för att hålla hinken ganska torr.
- När hinken är full, låt den stå lufttätt 2 veckor i rumstemperatur.
- Du behöver två hinkar, så du kan fylla den ena medan den andra står varmt inomhus ett par veckor för efterjäsning.

Kranhink och lakvatten

Vätskan som bildas i hinken under syrningen kallas lakvatten och kan tas tillvara med hjälp av en kranhink.

Lakvattnet är mycket näringsrikt och kan med fördel användas som gödning till i stort sett alla växter.

Förvara lakvattnet svalt och mörkt för att bäst behålla mikroorganismerna. Lakvattnet går bra att frysa.

Späd 1 del lakvatten till 100 delar vatten.

Nu gör vi en Jordfabrik!

1. Blanda med jord

2. Täck med jord

3. Skydda mot djur

- Bokashin blir jord blandad med jord.
- Hinken kan stå flera månader innan nergrävning.
- Ju mer finfördelad bokashi desto snabbare process, ca 2-4 veckor.
- Täck med minst 10 cm jord.
- Använd nät mot skadedjur.

Frågor?

sofia@villingen.nu

Tack för idag!

